TERGIVERSĂRILE FAC INSOLUBILĂ PROBLEMA TRANSNISTRIEI

Insurecţia armată din Transnistria şi Tighina ia amploare, situaţia la moment preconizînd o finalizare fericită în favoarea separaţismului: teritoriul este controlat şi dirijat de Tiraspol. În fiecare seară aflăm de la «Mesager» şi radiou, instituţii învinuite de persoane din Guvern de instigare a spiritelor, despre noi acţiuni subversive, Tiraspolul suspendînd acum cîteva zile orice operaţii financiar-bancare cu Republica Moldova. Puterea de la Chişinău - legislativă, executivă, prezidenţială, judiciară - fidelă politicii de conciliere şi reglementare paşnică, continuă seria tradiţională de măsuri inocente cu tot felul de telegrame de protest (preşedintele), delegaţii (Parlamentul), cu retragerea detaşamentelor de poliţişti (M.A.I) cu dulci ameninţări (Procuratura), cu constatări imprecise (Securitatea Naţională), într-un cuvînt cu tot felul de luări de poziţii verbale, care menţin problema într-o zonă obscură. Mai mult, tergiversarea acestui litigiu, pe lîngă faptul că reliefează incapacitatea autorităţilor de a restabili legalitatea, ceea ce ne-a adus la o disperare morală, dă o probă certă că cei din ordinul cărora s-a tolerat separatismul doi ani de zile şi din ordinul cărora au fost eliberaţi Smirnov, Pologov, Rîleakov etc. au crezut tot timpul că acest conflict este reglabil din exterior, că el va fi epuizat imediat ce Rusia va recunoaşte independenţa noastră.

(Urmare în pagina 4)

TERGIVERSĂRILE FAC INSOLUBILĂ PROBLEMA TRANSNISTRIEI

(Urmare din pagina 1)

Realitatea actuală arată că a fost o greşeală: Rusia nu a încetat niciodată să spere că toate fostele republici vor rămîne în sfera ei de influenţă, conflictul din Transnistria constituind o măsură contra politicii de independenţă. Dovezi sigure sînt dezinformaţia din presă, criza energetică cauzată de manipularea preţurilor, neratificarea acordului interstatal, refuzul de a lua atitudine vizavi de formaţiunile de cazaci etc. Problema însă e calitatea îndoielnică a politicii de independenţă promovată de Chişinău. Autorităţile de la Chişinău n-au manifestat niciodată consecvenţă în această privinţă, orientarea la Moscova fiind fermă - semnarea memorandumului, a acordului economic, a pactelor de la Alma-Ata, - fapt, care a adus la o desolidarizare naţională pe plan intern. Independenţa Moldovei a fost şi rămîne o problemă confuză,tocmai datorită înţelegerii diferite a ei în societate: unii o văd ca pe o etapă în procesul de întregire a teritoriilor româneşti, alţii ca pe o chestiune de conjunctură. Parlamentul, care un an în urmă era încă un for cu autoritate ale cărei decizii se credea că vor influenţa realităţile politice, este cel mai bun exemplu. Să ne amintim că linia de menţinere a relaţiilor cu fosta U.R.S.S. era foarte puternică şi a cedat numai după puciul din august, care a atras după sine proclamarea independenţei de către Ucraina, ca să ne dăm seama că uresesiştii de ieri sînt azi adepţii independenţei. Transnistria, în acest context, este şi ea o cauză a unei politici conjuncturiste, autorităţile căutînd, în tot acest timp, soluţii pentru conflicte concrete şi nu pentru extirparea separatismului ca fenomen politic.

Cum lucrurile nu s-au petrecut în curgerea lor constituţională şi cum calea aleasă de conducere era una formală, revolta civilă avea să recurgă odată şi odată la instituirea unor metode de autoapărare mai dure. Faptul s-a produs la Cocieri şi a cuprins satele moldoveneşti din raionul Dubăsari. Populaţia s-a înarmat, dezarmînd şi prin aceasta a încălcat legea, au constatat cu diferite ocazii dl Preşedinte, dl Plugaru, unii membri ai comisiei de conciliere, adăugîndu-se totuşi că nu pot fi acuzaţi, deoarece s-a acţionat în condiţii de forţă majoră. Acum, acestor oameni li se cere să predea armele, ceea ce trebuie să constituie, conform tratativelor între comisiile de conciliere, un pas real spre încetarea focului. Populaţia însă pierzînd încrederea, consideră că acest pas va fi, ca întotdeauna, doar dintr-o singură parte. Întrebarea este, care sînt cauzele ce i-a adus pe aceşti oameni la încălcări de lege. Cu cît mai amorală este tolerarea fărădelegilor, a persecuţiilor băştinaşilor de către venetici? Incapacitatea conducerii de a găsi o soluţie onorabilă este şi ea un act anticonstituţional. Mai mult, tergiversarea ce a dus la victime omeneşti în repetate rînduri, (includeţi aici şi asasinatele din armata sovietică rezultate în urmă aceleaşi inconsegvenţe), vădeşte o pactizare tacită cu neocomuniştii din partea stîngă a Nistrului. Astăzi ni se explică că revolta trebuie să poarte un caracter legal, fiind invitaţi doritorii să se înroleze în rîndurile poliţiei, a trupelor de carabinieri. Mă întreb, cine va răspunde apelului dacă poliţiştilor li se dă ordin să nu să se împotrivească şi sînt cu zecele arestaţi de către gardişti? Pentru ce să ne înrolăm în trupele de poliţie şi carabinieri care primesc asemenea dispoziţii? Pentru a fi arestaţi?

Unele persoane din Guvern încearcă să-şi facă o glorie din faptul că nu se tem, zic ei, să meargă la tratative în Transnistria. Dl Oboroc a reproşat deputaţilor în Parlament că le este frică, promiţînd totodată că va prezenta un raport cu privire la activitatea guvernamentală de reglementare a conflictului. Nu credem, dle Oboroc, că băştinaşii din partea stîngă a Nistrului au nevoie de rapoarte despre negocierile comisiei menite să ducă la o amînare provizorie a ciocnirilor armate şi nu la rezolvarea definitivă a problemei. (În raportul său dl Oboroc va uita, desigur, să consemneze cum a fost apostrofat dl B.Muravschi de către dl Sangheli pentru decizia de a trimite ajutor la Cocieri, cînd satul era mitraliat de maşini blindate). În definitiv, ne exprimăm dezacordul cu noile compromisuri stabilite în urma negocierilor, pentru că ele nu schimbă cu nimic situaţia. Persecuţiile, din cîte au demonstrat evenimentele ulterioare tratativelor, în loc să înceteze, se înteţesc.

Dl Sangheli justifică poziţia comisiei de conciliere în fruntea căreia este prin faptul că acum în zona conflictului există formaţiuni paramilitare bine înarmate şi în caz de confruntare vor fi mii de victime. Dar, dle Snagheli, acum un an această situaţie nu era previzibilă? A cui este vina că s-a tergiversat mereu?

Pus în situaţia de a se explica, Guvernul dă vina pe Legislativ, precum că nu a elaborat şi nu a adoptat legi ce ar permite să se acţioneze efectiv. Afirmaţia îi aparţine dlui Preşedinte şi a fost făcută în cadrul şedinţei parlamentare de la 5 martie. Or, tocmai această acuzaţie, au menţionat atunci unii deputaţi, nu corespunde adevărului. Ne vom întreba, care din legile adoptate în Parlament sînt traduse în viaţă, pentru că noi de aici de jos nu ne prea dăm seama. Poate legea cu privire la limbi? Ei bine putem spune că pînă şi în cancelaria preşedintelui documentele se întocmesc mai întîi în rusă şi apoi se traduc în română. Vom mai adăuga că nu vedem o prea mare osîrdie nici la realizarea în practică a legii cu privire la trupele de carabinieri. Veţi spune că au o soluţionar anevoioasă datorită separatiştilor? Atunci ce explicaţie veţi da faptului că nu-şi găseşte aplicare practică Legea cu privire la Codul Funciar, cu privire la autoadministrare? În fine, la acea şedinţă din 5 martie, crestomatică după părerea noastră, de la care se aşteptau decizii serioase în problema Transnistriei, nu s-a realizat nimic în afară de adoptarea unor declaraţii de protest, a hotărîrii de a trimite delegaţii parlamentare la Kiev şi la Moscova. În parte pentru că au lipsit propuneri concrete din partea Executivului, în parte pentru că în loc să se discute problema, preşedintele a declanşat un atac la adresa F.P.C.D. învinuindu-i de lezarea onoarei prezidenţiale prin organizarea demonstraţiilor de stradă. Atunci s-a văzut clar că Parlamentul este preocupat (fapt înfăptuit deja în cadrul Guvernului) de marginalizarea deputaţilor unionişti. Separatismul este considerat, probabil, de majoritatea conservatoare un pericol secundar în comparaţie cu unirea, pentru care luptă F.P.C.D.. Oare nu din sentimente de românofobie problema Transnistriei este menţinută la rang de problemă insolubilă?

Băţul însă are două capete. Amînarea în continuare va demonstra în ultima instanţă că actualul Guvern nu este în stare să-şi rezolve problemele în mod independent şi aceasta va constitui, poate, unul din argumentele principale în favoarea unirii.

A.CHIRA

Amintirile unui martor ocular